

KONFERENSIYALAR COM

ANJUMANLAR PLATFORMASI

**XIX RESPUBLIKA ILMIY-
AMALIY KONFERENSIYASI**

**YANGI DAVR ILM-
FANI: INSON UCHUN
INNOVATSION G'OYA
VA YECHIMLAR**

OKTYABR, 2026

ISSN 3093-8791

ELEKTRON NASHR:

<https://konferensiyalar.com>

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.
XIX Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to'plami.
2-jild, 19-son (13-oktyabr, 2026-yil).– 191 bet.

Mazkur nashr ommaviy axborot vositasi sifatida 2025-yil, 8-iyulda
C-5669862 son bilan rasman davlat ro'yaxatidan o'tkazilgan.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

ISSN: 3093-8791 (onlayn)

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2026-yil, 9-oktyabr

Mas'ul muharrir:

Isanova Feruza Tulqinovna

Annotatsiya

Mazkur to'plamda "Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar" mavzusidagi XIX Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari jamlangan. Nashrda respublikaning turli oliy ta'lim muassasalari, ilmiy markazlari va amaliyotchi mutaxassislari tomonidan tayyorlangan maqolalar o'rin olgan bo'lib, ular ijtimoiy-gumanitar, tabiiy, texnik va yuridik fanlarning dolzarb muammolari va ularning innovatsion yechimlariga bag'ishlangan.

Ushbu nashr ilmiy izlanuvchilar, oliy ta'lim o'qituvchilari, doktorantlar va soha mutaxassislari uchun foydali qo'llanma bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: ilmiy-amaliy konferensiya, innovatsion yondashuv, zamonaviy fan, fanlararo integratsiya, ilmiy-tadqiqot, nazariya va amaliyot, ilmiy hamkorlik.

Barcha huquqlar himoyalangan.

© Scienceproblems team, 2026-yil

© Mualliflar jamoasi, 2026-yil

COIL VA VIRTUAL EXCHANGE: OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA ICHKI XALQAROLASHTIRISH VOSITASI SIFATIDA

Doniyorova Shohista Shodiyarovna

Samarqand davlat chet tillar instituti

Pedagogika, psixologiya va jismoniy madaniyat kafedrasi mustaqil tadqiqotchisi

Email: doniyorovashoxista29@gmail.com

ORCID: 0009-0004-4370-9578

Annotatsiya. Mazkur maqolada oliy ta'limni ichki xalqarolashtirish jarayonida COIL (Collaborative Online International Learning) va Virtual Exchange texnologiyalaridan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari tadqiq etiladi. Akademik mobillik dasturlarida turli sabablarga ko'ra ishtirok eta olmaydigan talabalar uchun raqamli ta'lim muhiti orqali xalqaro va madaniyatlararo tajriba yaratish masalalariga e'tibor qaratiladi. Tadqiqotda COIL mashg'ulotlarini loyihalash bosqichlari, xalqaro onlayn hamkorlikni tashkil etish hamda talabalarning kompetensiyalarini baholash yondashuvlari yoritiladi. Tajriba-sinov ishlari uchta oliy ta'lim muassasasida talabalar ishtirokida amalga oshirilib, COIL va Virtual Exchange texnologiyalarining ta'limiy samaradorligi tahlil qilindi. Natijalar mazkur texnologiyalar talabalarning madaniyatlararo muloqot, kommunikativ hamkorlik, jamoada ishlash va global kompetensiyalarini rivojlantirishga xizmat qilishini ko'rsatdi. Tadqiqot asosida COIL va Virtual Exchange texnologiyalarini fan dasturlariga integratsiyalash hamda professor-o'qituvchilarni ushbu texnologiyalardan foydalanishga tayyorlash bo'yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqildi.

Kalit so'zlar: COIL, Virtual Exchange, ichki xalqarolashtirish, madaniyatlararo kompetensiya, xalqaro hamkorlik, raqamli ta'lim, akademik mobillik, oliy ta'lim.

COIL AND VIRTUAL EXCHANGE AS TOOLS FOR INTERNATIONALIZATION AT HOME IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Doniyorova Shohista Shodiyarovna

Independent Researcher, Department of Pedagogy,

Psychology, and Physical Education,

Samarkand State Institute of Foreign Languages

Annotation. This thesis examines the pedagogical potential of COIL (Collaborative Online International Learning) and Virtual Exchange as instruments of internationalization at home in higher education. Particular attention is given to providing international and intercultural learning experiences for students who are unable to participate in academic mobility programs for various reasons. The study explores the main stages of designing COIL sessions, organizing international online collaboration, and assessing students' competencies. The experimental work was conducted with students from three higher education institutions, allowing the educational potential of COIL and Virtual Exchange to be examined in an authentic academic context. The findings indicate that these technologies can contribute to the development of students' intercultural communication, collaborative learning, teamwork, and global competencies. Based on the findings, practical recommendations are proposed for integrating COIL and Virtual Exchange into university courses and for preparing academic staff to effectively implement these technologies in the educational process.

Keywords: COIL, Virtual Exchange, internationalization at home, intercultural competence, international collaboration, digital learning, academic mobility, higher education.

DOI: <https://doi.org/10.47390/ydif-y2026v2i19/n35>

1. Kirish

Oliy ta'limni xalqarolashtirish ko'pincha akademik mobillik, ya'ni talabalar va professor-o'qituvchilarning xorijiy ta'lim muassasalarida o'qishi yoki faoliyat olib borishi bilan bog'lanadi. Biroq moliyaviy imkoniyatlarning cheklanganligi, xorijiy tilni bilish darajasi, oilaviy sharoit va

tashkiliy muammolar sababli barcha talabalar xalqaro mobillik dasturlarida ishtirok eta olmaydi. Shu sababli zamonaviy oliy ta'limda xalqaro va madaniyatlararo tajribani talabaning o'z ta'lim muhitida shakllantirishga qaratilgan "ichki xalqarolashtirish" konsepsiyasining ahamiyati ortib bormoqda [1; 2].

Ichki xalqarolashtirish doirasida raqamli texnologiyalardan foydalanish talabalar uchun xalqaro ta'lim tajribasini kengaytirish imkonini beradi. Ayniqsa, COIL va Virtual Exchange turli mamlakatlardagi talabalar hamda o'qituvchilarni yagona virtual ta'lim muhitida birlashtirish orqali xalqaro hamkorlikni tashkil etishga xizmat qiladi [3; 4]. COIL odatda muayyan fan yoki o'quv moduliga integratsiyalashgan qo'shma mashg'ulotlarni nazarda tutsa, Virtual Exchange uzoqroq muddat davomida tashkil etiladigan xalqaro onlayn muloqot va hamkorlik faoliyatiga asoslanadi. Tadqiqot maqsadi va metodlari. Tadqiqotning maqsadi COIL va Virtual Exchange texnologiyalarining ichki xalqarolashtirishdagi pedagogik imkoniyatlarini aniqlash hamda ularni oliy ta'lim amaliyotiga joriy etish bo'yicha metodik yondashuvlarni asoslashdan iborat.

Tadqiqot 2022–2025-yillarda Samarqand davlat chet tillar instituti, Jizzax davlat pedagogika universiteti va Shahrisabz davlat pedagogika institutida olib borildi. Tajriba-sinov jarayonida 620 nafar talaba ishtirok etdi. Ularning 310 nafari tajriba, 310 nafari esa nazorat guruhlariga biriktirildi. Tadqiqotda nazariy tahlil, pedagogik kuzatuv, so'rovnoma, suhbat, ekspert baholash hamda matematik-statistik tahlil usullaridan foydalanildi. Tajriba jarayoni aniqlovchi, shakllantiruvchi va yakuniy bosqichlarda tashkil etildi. Shakllantiruvchi bosqichda tajriba guruhlarida COIL, Virtual Exchange, loyiha asosida va hamkorlikda o'qitish texnologiyalari qo'llanildi.

Asosiy natijalar. Tadqiqot natijalari COIL va Virtual Exchange texnologiyalarining ta'lim jarayonidagi funksional jihatlari bir-biridan farq qilishini ko'rsatdi. COIL fan dasturining mazmuni va kutilayotgan o'quv natijalari bilan bevosita bog'langan holda qo'shma loyiha, case-study, virtual debat va boshqa hamkorlikdagi topshiriqlarni tashkil etishga imkon beradi. Virtual Exchange esa talabalar o'rtasida muntazam xalqaro muloqot, fikr almashish va uzoq muddatli hamkorlikni rivojlantirishga yo'naltiriladi.

COIL mashg'ulotlarini samarali tashkil etish uchun quyidagi ketma-ketlik asoslandi:
xalqaro hamkorni tanlash va umumiy ta'lim natijalarini belgilash;
talabalarni o'zaro tanishtirish hamda madaniyatlararo muloqot muhitini yaratish;
qo'shma loyiha, case-study yoki virtual debatni amalga oshirish;
yakuniy natijalarni taqdim etish va talabalar refleksiya qilishni tashkil etish.

Baholash jarayonida faqat predmetga oid bilimlarni aniqlash bilan cheklanmasdan, madaniyatlararo kommunikativ kompetensiya, jamoada ishlash, xalqaro muloqot va refleksiv faoliyat kabi ko'rsatkichlarni ham hisobga olish maqsadga muvofiqligi aniqlandi.

Tajriba-sinov natijalariga ko'ra, tajriba guruhlarida yuqori darajadagi kompetensiyaga ega talabalar ulushi 8,7 foizdan 46,5 foizgacha oshgan. Nazorat guruhlarida esa mazkur ko'rsatkich 8,4 foizdan 23,5 foizgacha o'zgargan. Tajriba guruhlarida o'rtacha daraja ko'rsatkichi 1,56 dan 2, gacha, nazorat guruhlarida esa 1,55 dan 1,80 gacha ko'tarilgan. Mazkur natijalar xalqaro onlayn hamkorlikka asoslangan pedagogik yondashuvlar talabalarning akademik va kommunikativ faoliyati bilan bir qatorda, madaniyatlararo hamda global kompetensiyalarini rivojlantirish uchun ham sharoit yaratishini ko'rsatadi.

COIL va Virtual Exchange texnologiyalarining muhim jihati shundaki, ular xalqaro ta'lim tajribasini faqat xorijga chiqish imkoniyatiga ega bo'lgan talabalar bilan cheklab qo'ymasdan,

kengroq talabalar auditoriyasiga taqdim etish imkonini beradi. Shu jihatdan ushbu texnologiyalar ichki xalqarolashtirishning amaliy mexanizmlaridan biri sifatida qaralishi mumkin. Biroq mazkur texnologiyalarni ta'lim jarayoniga joriy etishda hamkor oliy ta'lim muassasasini topish, vaqt mintaqalari o'rtasidagi farq, til bilan bog'liq qiyinchiliklar, professor-o'qituvchilarning COIL mashg'ulotlarini loyihalash bo'yicha tajribasi va baholash mezonlarini muvofiqlashtirish kabi muammolar yuzaga kelishi mumkin. Shu sababli o'qituvchilar uchun amaliy seminar va treninglar tashkil etish, xalqaro hamkor bilan oldindan yagona baholash mezonlarini ishlab chiqish hamda raqamli hamkorlik ko'nikmalarini rivojlantirish muhim hisoblanadi.

Xulosa. COIL va Virtual Exchange texnologiyalari oliy ta'limda ichki xalqarolashtirishni rivojlantirishning zamonaviy pedagogik vositalaridan biri sifatida talabalarga o'z ta'lim muassasasidan chiqmagan holda xalqaro va madaniyatlararo tajriba orttirish imkonini beradi. COILning fan mazmuniga integratsiyalashuv xususiyati uni o'quv dasturlariga kiritish uchun qulay imkoniyat yaratadi, Virtual Exchange esa xalqaro akademik muloqot va uzoq muddatli hamkorlikni rivojlantirishga xizmat qiladi. Tadqiqot natijalariga asoslanib, oliy ta'lim muassasalarida fanlarning ayrim mavzularini xorijiy hamkorlar bilan qo'shma onlayn loyihalar, xalqaro case-study va virtual debatlar shaklida tashkil etish; talabalar natijalarini madaniyatlararo kompetensiya va refleksiv faoliyat asosida baholash; professor-o'qituvchilar uchun COIL dizayni bo'yicha amaliy treninglar o'tkazish hamda COIL va Virtual Exchange texnologiyalarini loyiha asosida va hamkorlikda o'qitish bilan uyg'unlashtirish tavsiya etiladi.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Knight J. Internationalization Remodeled: Definition, Approaches, and Rationales // Journal of Studies in International Education. – 2004. – Vol. 8, No. 1. – P. 5–31.
2. Beelen J., Jones E. Redefining Internationalization at Home // The European Higher Education Area: Between Critical Reflections and Future Policies. – Cham: Springer, 2015. – P. 59–72.
3. O'Dowd R. From Telecollaboration to Virtual Exchange: State-of-the-Art and the Role of UNICollaboration in Moving Forward // Journal of Virtual Exchange. – 2018. – Vol. 1. – P. 1–23.
4. Rubin J. Embedding Collaborative Online International Learning (COIL) at Higher Education Institutions // Internationalisation of Higher Education. – 2017. – No. 2. – P. 27–44.
5. Leask B. Internationalizing the Curriculum. – London: Routledge, 2015.
6. de Wit H., Hunter F., Howard L., Eggen-Polak E. (Eds.). Internationalisation of Higher Education. – Brussels: European Parliament, 2015.
7. UNESCO. Global Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher Education. – Paris: UNESCO, 2019.
8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 6-noyabrda PF-6108-son Farmoni. "O'zbekistonning yangi taraqqiyot davrida ta'lim-tarbiya va ilm-fan sohalarini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida".
9. Doniyorova Sh.Sh. Oliy ta'lim muassasalari xalqarolashuvi sharoitida talabalar faoliyatini samarali tashkil etishning pedagogik shart-sharoitlari: PhD dissertatsiyasi. – Samarqand, 2026.

YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR

**XIX RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI
MATERIALLARI**
2026-yil, oktyabr

Mas'ul muharrir: *F.T.Isanova*
Texnik muharrir: *N.Bahodirova*
Diszayner: *I.Abdihakimov*

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.
XIX Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to'plami.
2-jild, 19-son (13-oktyabr, 2026-yil). – 191 bet.

Mazkur nashr ommaviy axborot vositasi sifatida 2025-yil, 8-iyulda
C-5669862 son bilan rasman davlat ro'yaxatidan o'tkazilgan.

ISSN: 3093-8791 (onlayn)

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2026-yil, 9-oktyabr.

Barcha huquqlar himoyalangan.
© Science problems team, 2026-yil.
© Mualliflar jamoasi, 2026-yil.